

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Волинський національний університет імені Лесі Українки**  
**Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи**  
**Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти**

**СИЛАБУС**

**вибіркового освітнього компонента**

**ПРАКТИКУМ З ВИГОТОВЛЕННЯ ІЛЮСТРАТИВНОГО**

**МАТЕРІАЛУ**

підготовки бакалаврів

спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітньо-професійної програми Дошкільна освіта

**Силабус вибіркового освітнього компонента «Практикум з виготовлення ілюстративного матеріалу»** підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта, за освітньо-професійною програмою Дошкільна освіта.

**Розробник:** О. Л. Дурманенко, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук

**Погоджено**

Гарант освітньо-професійної програми



Семенова Н.І.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти**

протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри



Семенов О. С.

© Дурманенко О. Л., 2022

## I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	галузі знань 01 Освіта/педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта, освітньо-професійної програми Дошкільна освіта <b>бакалавр</b>	<b>ВИБІРКОВА</b>
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання 2
		Семестр 3
ІНДЗ: проєкт		Лекції - 10 год.
		Практичні (семінарські) – 20 год.
Мова навчання - українська		Самостійна робота 110 год.
	Консультації - 10 год.	
		Форма контролю: залік

## II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Дурманенко Оксана Леонідівна  
 Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук, доцент  
 Посада – доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти  
 Контактна інформація 0951541442  
[Durmanenko.Oksana@vnu.edu.ua](mailto:Durmanenko.Oksana@vnu.edu.ua)  
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

## III. Опис освітнього компонента

## 1. Анотація курсу

ОК «Практикум з виготовлення ілюстративного матеріалу» належить до циклу вибіркових дисциплін загальної підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта/педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта, освітньо-професійної програми Дошкільна освіта, вивчається в третьому семестрі, формою контролю є залік. На вивчення ОК відведено 5 кредитів (150 годин), у тому числі: 10 годин лекційних; 20 год. практичних; 10 год. консультації та 110 год. самостійної роботи.

*Змістом* ОК є узагальнене сучасне розуміння змісту ілюстрації й ілюстративного матеріалу як наочного методу формування професійної компетентності майбутніх вихователів у контексті забезпечення якості дошкільної освіти.

*Основні аспекти вивчення:* ілюстрація як наочний метод професійної підготовки майбутніх вихователів; ілюстративні матеріали, їх види, функції, вимоги до виготовлення; взаємозв'язок словесних методів та ілюстрації; роль ілюстративних матеріалів у здійсненні освітньо-виховної діяльності майбутніх вихователів відповідно Державного стандарту дошкільної освіти.

**2. Пререквізити.** Усвідомленому вивченню ОК сприятимуть вивчені раніше навчальні дисципліни: «Арт-освіта дітей дошкільного віку», «Дошкільна педагогіка», «Психологія педагогічна та дитяча».

**Постреквізити.** Практикум з виготовлення ілюстративного матеріалу визначає найбільший потенціал щодо активного залучення дитини дошкільного віку до творчості. Вивчатиметься мистецтво виготовлення ілюстрації як засіб соціалізації дітей дошкільного віку, виконання ілюстрацій в різних техніках (стандартних і нестандартних) і з різноманітного матеріалу.

### 3. Мета і завдання освітнього компонента

**Мета ОК:** ґрунтовне засвоєння здобувачами освіти цілісної системи знань з теорії навчання та виховання як складової професійної підготовки майбутніх вихователів ЗДО; формування готовності майбутніх вихователів до професійної діяльності в контексті набуття ними практичних умінь виготовлення ілюстративного матеріалу й його інтегративного застосування з іншими наочними методами задля забезпечення якості дошкільної освіти.

**Завдання ОК:** мотивація здобувачів освіти до ґрунтового оволодіння професійними знаннями та вміннями виготовлення ілюстративних матеріалів; розробка алгоритму виготовлення ілюстративних матеріалів; створення комплексного портфоліо виготовлених ілюстративних матеріалів та його презентація.

Таблиця 2

### 4. Результати навчання (компетентності)

Програмні компетентності	
<b>Інтегральна компетентність</b>	здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
<b>Загальні компетентності</b>	<b>КЗ-3.</b> Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; <b>КЗ-6.</b> Здатність до міжособистісної взаємодії.
<b>Спеціальні (фахові) компетентності</b>	<b>КС-2.</b> Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага); <b>КС-3.</b> Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку; <b>КС-11.</b> Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності; <b>КС-13.</b> Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

<p><b>Програмні результати навчання</b></p>	<p><b>ПР-04.</b> Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p><b>ПР-05.</b> Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.</p> <p><b>ПР-06.</b> Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.</p> <p><b>ПР-07.</b> Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.</p> <p><b>ПР-17.</b> Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.</p> <p><b>ПР-19.</b> Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.</p>
---	---

### Soft skills:

1. **Системне, аналітичне та критичне мислення** (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі).
2. **Дитиноцентризм у роботі вихователя** (сприймання дитини як цінності, розуміння її потреб та швидкий підбір оптимальних педагогічних рішень для їх задоволення).
3. **Комунікативні навички** (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу).
4. **Навички командної роботи** (здатність до роботи з оточуючими людьми, до ведення переговорів, до досягнення компромісів).
5. **Лідерство** (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у т.ч. за невдачі).
6. **Креативність** (потреба у творчості та естетичний смак).
7. **Адаптивність та крос-функціональність** (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними, оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах).
8. **Емоційний інтелект** (здатність розпізнавати емоції у себе та інших людей, розуміння причин зміни емоційного стану, здатність приборкувати емоції).

### МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

#### *I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності*

1) За джерелом інформації: словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, Meet, Moodle), пояснення, розповідь, бесіда; наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом науково-педагогічного викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

5) Інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Основними методами роботи під час вивчення ОК є: робота в малих групах, підготовка і презентація індивідуальних науково-дослідницьких завдань, складання портфоліо з виготовлення ілюстративних матеріалів за освітніми напрямками інваріантного складника Стандарту дошкільної освіти: «Особистість дитини»; «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»; «Дитина в природному докільлі»; «Гра дитини»; «Дитина в соціумі»; «Мовлення дитини»; «Дитина у світі мистецтва» та варіативного складника: «Особистість дитини. Спортивні ігри»; «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота»; «Мовлення дитини. Основи грамоти»; «Мовлення дитини. Іноземна мова»; «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова грамотність»; «Дитина у світі мистецтва. Хореографія».

## 5. Структура освітнього компонента

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ ичні	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи виготовлення ілюстративного матеріалу</b>						
Тема 1. Вплив візуальної інформації на формування особистості. Поняття ілюстрації. Ілюстрація в системі наочних методів.	6	2		4		УЮ, ДС, РМГ, ІРС/
Тема 2. Взаємозв'язок текстового та ілюстративного матеріалів.	8	2		6		УЮ, ДС, РМГ, ІРС/
Тема 3. Види та функції ілюстрацій. Видово-функційний аналіз ілюстративного матеріалу.	10	2		6	2	УЮ, ДС, РМГ, ІРС/
Тема 4. Специфіка ілюстративного матеріалу у роботі з дітьми дошкільного віку. Вимоги до ілюстративного матеріалу в роботі з дітьми дошкільного віку.	22	2		20		УЮ, ДС, РМГ, ІРС/
Тема 5. Використання ілюстративного матеріалу в освітній діяльності дошкільників. Ілюстрація як засіб розвитку творчого потенціалу дітей дошкільного віку. Книжкова ілюстрація як засіб формування графічних навичок та умінь у дітей дошкільного віку. Удосконалення мовлення дітей	34	2		30	2	УЮ, ДС, РМГ, ІРС/

дошкільного віку шляхом використання ілюстрацій. Навчання дошкільників розповідати за ілюстраціями. Використання ілюстративного матеріалу в ознайомленні з природою. Ілюстровані права дітей. Ілюстрації в іграх.						
<b>Разом за модулем 1</b>	<b>80</b>	<b>10</b>		<b>66</b>	<b>4</b>	
<b>Змістовий модуль 2. Методичні аспекти виготовлення ілюстративного матеріалу. Нетрадиційні техніки виготовлення ілюстративного матеріалу.</b>						
Тема 6. Алгоритм виготовлення ілюстративного матеріалу.	12		2	8	2	УЮ, ДС, РМГ, ІРС/ 8
Тема 7. Виготовлення ілюстративного матеріалу за освітніми напрямками інваріантного й варіативного складників Стандарту дошкільної освіти: «Особистість дитини»; «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»; «Дитина в природному довкіллі»; «Гра дитини»; «Дитина в соціумі»; «Мовлення дитини»; «Дитина у світі мистецтва»; «Особистість дитини. Спортивні ігри»; «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота»; «Мовлення дитини. Основи грамоти»; «Мовлення дитини. Іноземна мова»; «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова грамотність»; «Дитина у світі мистецтва. Хореографія».	58		18	36	4	УЮ, ДС, РМГ, ІРС/ 8*9
<b>Разом за модулем 2</b>	<b>70</b>		<b>20</b>	<b>44</b>	<b>6</b>	
<b>Види робіт:</b> вивчення ОК включає: виконання практичних робіт з виготовлення ілюстрації традиційними і нетрадиційними техніками, виготовлення і обробка фотоілюстрації, + проєкт – виготовлення ВІММЕЛЬБУХА.						<b>Бал 80+20</b>
ПК *Форма поточного контролю: РЗ–розв'язування задач з вибору й аргументації доцільності застосування ілюстрації, РМГ – робота в малих групах; презентація цікавих пізнавальних матеріалів.						100
<b>Всього годин / Балів</b>	<b>150</b>	<b>10</b>	<b>20</b>	<b>110</b>	<b>10</b>	<b>100</b>

*Примітки:* <sup>1/</sup> Moodle, Zoom, Meet – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

## **6. Завдання для самостійного опрацювання (110 год.)**

### **Змістовий модуль 1. Теоретичні основи виготовлення ілюстративного матеріалу**

*Тема 1. Вплив візуальної інформації на формування особистості. Ілюстрація в системі наочних методів. – 4 год.*

1. Візуальна інформація як чинник формування особистості. Проаналізувати позитивні й негативні аспекти впливу візуальної інформації на формування особистості дошкільника.
2. Поняття ілюстрації: сутність і її значення в організації освітнього процесу в ЗДО.
3. Аналіз смислового ланцюжка "Наочність - наочні методи - ілюстрація» (схематично з описом, адаптуючи до освітнього процесу в ЗДО).

*Тема 2. Взаємозв'язок текстового та ілюстративного матеріалів. – 6 год.*

1. Пізнання літературного тексту, правильне його тлумачення та розуміння змісту за допомогою ілюстрацій.
2. Виявлення основної ідеї тексту; спрямування уваги читача чи слухача.
3. Уявлення образів літературних (казкових) героїв; їх характеристика.
4. Роль ілюстративного матеріалу в емоційному впливі текстового матеріалу.
5. Формування естетичних смаків читачів (слухачів).

*Тема 3. Види та функції ілюстрацій. Аналіз ілюстративного матеріалу. – 6 год.*

1. Аналіз видів ілюстрацій: (науково-пізнавальні (мапи, плани, схеми, креслення і т. п.); (художньо-образні (тлумачення засобами графіки).
2. Характеристика графічних ілюстрацій: штрихових (що виконуються лініями, штрихами, крапками, плямами одного тону); напівтонових (з різними тоновими переходами від світла до тіні).
3. Аналіз ілюстрацій за кольором образотворчих елементів (чорно-білі; кольорові).
4. Види ілюстрацій за їх значенням і місцем у вивченні тієї чи іншої теми; за їх зв'язком з художніми особливостями літературного тексту (казки); за технікою виконання.
5. Аналіз функцій ілюстративного матеріалу ( з урахування вікової групи діти дошкільного віку:
  - інформаційно-пізнавальної;
  - емоційно-психологічної;
  - естетичної функції.
6. На конкретному прикладі довести взаємозв'язок і взаємозалежність функцій ілюстративного матеріалу як наочного методу в освітньому процесі в ЗДО.

*Тема 4. Особливості ілюстративного матеріалу у роботі з дітьми дошкільного віку. - 20 год.*

1. Поняття стилю ілюстрування. Аналіз стилів відомих ілюстраторів: ( для прикладу Білібінський стиль – ілюстрації І.Я.Білібіна).
2. Скетч та способи його створення. Приклади скетчів та їх аналіз ( для прикладу скетчі художниці Андреа Джозеф).



3. Вимоги до ілюстративного матеріалу в роботі з дітьми дошкільного віку.
4. Характеристика технік створення ілюстративного матеріалу для дітей дошкільного віку:
  - Особливості використання техніки малювання в освітньому процесі ЗДО (олівці, фарби);
  - Техніки створення ілюстрацій за допомогою пластиліну ( конструктивний, скульптурний, комбінований, модульний, ліплення на формі);
  - Ілюстрації з паперу: аплікація з паперу та картону; аплікація з фетру та шкіри; аплікація з тканини; рвана аплікація з паперу;
5. Програмні засоби у створенні ілюстрацій.
6. Комікси як оповідання в картинках ( історія виникнення, сучасні комікси).
7. Фотографія як ілюстрація. Типи фото; вимоги до фото.

**Тема 5. Використання ілюстративного матеріалу в освітній діяльності дошкільників.**  
30 год.

1. Ілюстрація як засіб розвитку творчого потенціалу дітей дошкільного віку( на конкретних прикладах аргументувати вплив ілюстративного матеріалу на розвиток творчості дитини).
2. Формування графічних навичок та умінь у дітей дошкільного віку засобами різних ілюстративних матеріалів.
3. Мовлення дітей та ілюстрації. Удосконалення мовлення дітей дошкільного віку шляхом використання ілюстрацій ( на конкретних прикладах).
4. Навчання дошкільників розповідати за ілюстраціями ( на конкретних прикладах).
5. Використання ілюстративного матеріалу в ознайомленні з природою (фото, картини, графічні зображення та ін. ілюстративний матеріал для ознайомлення дітей з природними явищами та процесами – на конкретних прикладах).
6. Права дитини в ілюстраціях.
7. Використання ілюстративного матеріалу в іграх дітей дошкільного віку.

**Змістовий модуль 2. Методичні аспекти виготовлення ілюстративного матеріалу**

**Тема 6. Алгоритм виготовлення ілюстративного матеріалу.- 8 год.**

1. Мета застосування ілюстративного матеріалу.
2. Реалізація функцій ілюстративного матеріалу.
3. Вибір виду та техніки виготовлення ілюстративного матеріалу.
4. Взаємозв'язок ілюстративного матеріалу з текстовим.
5. Дотримання вимог до ілюстративного матеріалу з урахуванням вікових та психофізіологічних особливостей дітей дошкільного віку.
6. Власне виготовлення ілюстративного матеріалу.

**Тема 7. Виготовлення ілюстративного матеріалу за освітніми напрямками інваріантного та варіативного складників Стандарту дошкільної освіти – 36 год.**

- «Особистість дитини»;
- «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»;
- «Дитина в природному довкіллі»;
- «Гра дитини»;
- «Дитина в соціумі»;
- «Мовлення дитини»;
- «Дитина у світі мистецтва»;
- «Особистість дитини. Спортивні ігри»;
- «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота»;
- «Мовлення дитини. Основи грамоти»;

- «Мовлення дитини. Іноземна мова»;
- «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова грамотність»;
- «Дитина у світі мистецтва. Хореографія».

#### IV. Політика оцінювання

##### Політика освітнього компонента.

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач освіти за поточну роботу з відповідних тем. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначає силабус освітнього компонента. Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до журналу обліку роботи академічної групи і враховуються під час виставлення підсумкового балу з ОК. Для усвідомленого й системного засвоєння курсу необхідною є систематична навчально-пізнавальна робота здобувачів освіти в усіх видах і формах її організації: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність, становить **100 балів**. Актуальним в оцінюванні є участь здобувачів освіти у вебінарах, тренінгах, у конференціях та інших заходах і формах поглиблення знань, набуття практичних умінь і навичок, підвищення кваліфікації. Здобувачі освіти на практичних заняттях презентують власні здобутки, а саме участь у Всеукраїнських інтернет-конференціях «Дошкільна освіта: теорія, методика, інновації» організованих кафедрою загальної педагогіки та дошкільної освіти, які зараховуються як результати неформальної освіти з даного ОК.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості за поточну роботу, не може перевищувати 100.

Таблиця 4

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
6 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та

	аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
4 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
3 бали	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

### Критерії оцінювання ІНДЗ (Віммельбух)

Таблиця 5

К-ть балів	Критерії оцінювання роботи
15 балів	Максимальна наповненість яскравими, деталізованими, дуже насиченими візуальною інформацією ілюстраціями.
3 бали	Творчий підхід до виконання ІНДЗ.
2 бали	Якість оформлення роботи.
20 балів	Разом

**Політика щодо дедлайнів та перескладання.** Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

**Політика щодо академічної доброчесності.** Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

**Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування та ін.) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (після погодження з деканом факультету).

**Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті,** здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені (силабусом) освітнього компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

## V. Підсумковий контроль

Із освітніх компонентів, де формою контролю є залік, оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом. Крім цього до кожного практичного заняття здобувачі освіти прикріплюють на платформу Moodle матеріали ілюстрацій. На заняттях використовується інтерактивне обговорення проблемних питань, результат та активність здобувача освіти зараховується до поточної оцінки, позитивним є посилення при виступах здобувачів освіти на першоджерела, вміння використовувати наочні наявні засоби, вміння використовувати мультимедійні засоби навчання та інші комп'ютерні технології, вміння представити результати самостійної творчої роботи.

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки:

[https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozh\\_pro\\_otzin\\_%D0%A0%D0%B5%D0%B4\\_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf)

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силябусом ОК.

*У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.*

Повторне складання заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

## ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття ілюстрації; роль в освітньому процесі сучасного ЗДО.
2. Види ілюстрацій; їх характеристика.
3. Взаємозв'язок ілюстрації та тексту.

4. Функції ілюстративного матеріалу.
5. Аналіз інформаційно-пізнавальної функції ілюстративного матеріалу
6. Аналіз емоційно-психологічної функції ілюстративного матеріалу
7. Аналіз естетичної функції ілюстративного матеріалу
8. Роль ілюстративного матеріалу в емоційному впливі текстового матеріалу на особистість дитини дошкільного віку.
9. Вплив ілюстративного матеріалу на формування естетичних смаків дитини дошкільного віку.
10. Аналіз науково-пізнавальних видів ілюстрацій.
11. Аналіз художньо-образних ілюстративних матеріалів.
12. Аналіз графічних ілюстрацій.
13. Аналіз ілюстрацій за кольором образотворчих елементів (чорно-білі; кольорові).
14. Поняття стилю ілюстрування. Аналіз стилів відомих ілюстраторів.
15. Аналіз Білібінського стилю ілюстрування (ілюстрації І.Я.Білібіна).
16. Скетч та способи його створення.
17. Приклади скетчів та їх аналіз (наприклад, скетчі художниці Андреа Джозеф).
18. Вимоги до ілюстративного матеріалу в роботі з дітьми дошкільного віку.
19. Узагальнена характеристика технік створення ілюстративного матеріалу для дітей дошкільного віку.
20. Особливості використання техніки малювання в освітньому процесі ЗДО.
21. Техніки створення ілюстрацій за допомогою пластиліну (конструктивний, скульптурний, комбінований, модульний, ліплення на формі).
22. Характеристика ілюстрацій з паперу.
23. Аплікація з паперу та картону; аплікація з фетру та шкіри.
24. Аплікація з тканини; рвана аплікація з паперу.
25. Програмні засоби у створенні ілюстрацій.
26. Комікси як оповідання в картинках (історія виникнення, сучасні комікси).
27. Фотографія як ілюстрація. Типи фото; вимоги до фото.
28. Аналіз алгоритму виготовлення ілюстративних матеріалів для дітей дошкільного віку.
29. Вміння виготовлення ілюстративних матеріалів у системі професійної підготовки майбутнього вихователя.
30. Роль ілюстративних матеріалів у розвитку мовлення дитини.

#### VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

#### VI. Рекомендована література:

### **Основна:**

1. Балбус Т. А., Погонєць І. В. Книжкова графіка: навч. посіб. Кременець: Кременецький педагогічний коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2018. 35 с.
2. Горпинюк В. П. Ілюстративний матеріал як складова його структури. *Педагогіка і психологія*. 1995. № 1. С. 54–62.
3. Житнік Т. С. Художньо-творча активність як особистісний феномен. *Вісник Інституту розвитку дитини* : зб. наук. пр. Серія : Філософія, педагогіка, психологія. 2013. Вип.30. с. 129 – 133.
4. Кодлюк Я. П. Ілюстративний матеріал як структурний компонент шкільного підручника (дидактичний аспект). *Рідна школа*. 2003. № 12. С. 26– 29.
5. Кравець Н. П. Ілюстративний матеріал читанок і проблема формування читача. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. 2010. № 7. С. 260–270.
6. Моляко В. А. Здібності, творчість, обдарованність : теорія, методика, результати досліджень / [ред. В. О. Моляко, О. Л. Музика]. Житомир : Видавництво ПП Рута, 2006. 320 с.
7. Погонєць І. В. Види ілюстративного матеріалу у структурі дитячої книги (на прикладі ілюстрацій Ростислава Глуква). Творчість Ростислава Глуква в контексті розвитку української діаспори ХХ століття: збірник матеріалів науково-мистецького симпозиуму «Художньо-мистецькі рецепції творчості Ростислава Глуква в контексті розвитку української діаспори ХХ ст.» (Кременець, 11–12 травня 2017 р.). Кременець: Кременецька обласна гуманітарно педагогічна академія ім. Тараса Шевченка, 2017. С. 45–52.
8. Пушкар О. І. Ілюстрування : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 128 с.
9. Сухорукова Г.В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник. / Г.В. Сухорукова, О.О. Дронова, Н.М. Голота, Л.А. Янцур; за заг. ред. Г.В. Сухорукової. [3-є вид., пер.]. К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. 376 с.
10. Токар М. І. Образи героїв української дитячої літератури в книжковій ілюстрації другої половини ХХ – початку ХХІ століття: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.05. Львів.: нац. акад. мистецтв., 2018. 403 с.
11. Хелстовська О. О. Використання ілюстративного матеріалу на уроках мови та літератури. *Таврійський вісник освіти*. 2014. № 1(45). Ч. 1. С. 250–259.
12. Хитріна М. Позатекстові форми передачі інформації в навчальному документі. *Вісник книжкової палати*. 2002. № 5. С. 14–18.
13. Цимбалюк О. Виховні можливості текстового й ілюстративного матеріалу букваря. *Початкова школа*. 2008. № 11. С. 3–5.
14. Янцур Л.А. Особливості організації та педагогічне супроводження образотворчої діяльності на різних етапах художньо-творчого зростання особистості дитини. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: збірник наукових праць: *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. Випуск 31. Рівне: РДГУ, 2005. С.21-26.

### **Додаткова:**

1. Дурманенко О.Л. Формування творчості майбутніх вихователів у процесі професійної підготовки. Академічні студії. Серія: Педагогіка (категорія «Б»). № 4. Част.2 2021, С.73-79.
2. Дурманенко О.Л. Ілюстративний матеріал як вид наочності для дітей дошкільного віку. ІІІ Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція Дошкільна освіта: теорія, методика, інновації. 15 листопада 2021. С25-32.

3. Дурманенко О. Л., Мельник В. О. Розмовна англійська мова за зображеннями. Методичні рекомендації. Луцьк, 2021. – 43 с.

**Інтернет-ресурси:**

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 33 від 12.01.2021 р. / Міністерство освіти і науки України. URL: [https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro\\_novu\\_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doskilnoyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doskilnoyi%20osvity.pdf) (дата звернення: 09.12.2022).
2. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/12ta1d3vfwTtFhITpMTCJ-NO3SISU47Gd/view> (дата звернення: 09.12.2022).
3. Положення про заклад дошкільної освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р. № 305 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2021 р. № 86). / Кабінет міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-п#Text> (дата звернення: 09.12.2022).
4. Про дошкільну освіту: Закон України від 11 липня 2001 р. № 2628-III / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 09.12.2022).
5. Програми розвитку дітей дошкільного віку / Департамент освіти і науки Запорізької міської ради. URL: <https://osvita.city/osvita/doskilna-osvita/programi-rozvitku-ditej-doskilnogo-viku> (дата звернення: 09.12.2022).